

stádiumban, midőn végmegállapodási és csoportosulási helyet keres magának.

Zürichben, 1874.

Nagy Gyula,

m. kir. erdőgyakornok és szabadságolt tanár-segéd.

Az 1874. évi VIII. törvénycikk a métermérték behozataláról.

(Kihirdettetett az országgyűlés képviselőházában 1874. évi ápril 20-án, a főrendekházában ápril 21-én.)

1. §. A magyar korona országaiban az eddig használt mértékek helyett új mértékrendszer hozatik be, melynek alapja a méter, tizes felosztással és többszörözéssel.

2. §. Alapmértékül az országos levéltárban őrzött platinapálczán két vonással jelzett távolság szolgál, mely 1870-ik évben a magyar kormány és a francia kormány részéről kiküldött bizottság által a párisi állami levéltárban lévő eredeti méterpálczával (mètre des archives) egybe hasonlítottván, ahhoz mérve a fagyponthoz felett 16 Celsius foknyi mérsékletnél 1.00000216 méternek találtatott.

3. §. A hosszmérték egysége a méter.

A méter tizedrésze a deciméter, századrésze a centiméter, ezredrésze a milliméter.

Ezer méter a kilométer, tizezer méter a miriaméter.

4. §. Térmértékek a hosszúsági mértékek négyszögei.

Száz négyszögméter : az ár, tizezer négyszögméter : a hektár.

5. §. A köbmértékek általában a hosszúsági mértékek köbei.

Az űrmérték egysége a liter.

A liter a köbméter ezredrésze.

A liter tizedrésze : a deciliter; századrésze : a centiliter. Száz liter a hektoliter.

6. §. A súlymértékre nézve alapmértékül az országos levéltárban őrzött platinakilogramm szolgál, mely 1870. évben a magyar kormány és a francia kormány részéről kiküldött bizottság által a párisi állami levéltárban lévő eredeti kilogrammal (kilogramme prototype) egybe hasonlítottván, annak 0.99999973 részével egyezőnek találtatott.

7. §. A súlymérték egysége a kilogramm.

A kilogramm egy liter lepárolt víz súlya a fagyponthoz 4 Celsius foknyi mérsékletnél.

A kilogramm ezredrésze a gramm.

A grammnak tizedrésze : a decigramm, századrésze : a centigramm ; ezredrésze : a milligramm.

Tíz gramm : a dekagramm ; ezer kilogramm : a tonna.

8. §. Az erőmérték egysége a lóerő ; alatta azon erő értetik, mely 75 kilogrammnak egy másodperc alatt egy méternyi magasságra emeléséhez megkívántatik.

9. §. A régi és az új mértékek viszonyszámai a forgalmi használatra következőleg állapítatnak meg :

a) Hosszmértékek.

1 méter annyi mint 0·52729 ötvenkétezer hétszázhuszonkilenc százezredrész bécsi öl.

1 méter annyi mint 3·16375 három egész tizenhatezer háromszázhetvenöt századrész bécsi láb.

1 méter annyi mint 37·965 harminczhét egész kilencszázhatvanöt ezredrész bécsi hüvelyk.

1 méter annyi mint 1·286 egy egész kétszáznyolczvanhat ezredrész bécsi rőf.

1 centiméter annyi mint 0·37965 harminczhétezer kilencszázhatvanöt százezredrész bécsi hüvelyk.

1 kilométer annyi mint 0·11971 tizenegyezer kilencszázhetvenegy százezredrész m. mértföld.

1 kilométer annyi mint 0·13182 tizenháromezer száznyolczvankét százezredrész ausztr. (posta) mértföld.

1 miriaméter annyi mint 1·1971 egy egész ezer kilencszázhatvenegy tizedrész magyar mértföld.

1 miriaméter annyi mint 1·3182 egy egész háromezer egyszáznyolczvankét tizedrész ausztr. (posta) mértföld.

1 bécsi öl annyi mint 1·89648 egy egész nyolczvankilenczezer hatszáznegyvennyolcz százezredrész méter.

1 bécsi láb annyi mint 0·31608 harminczegyezer hatszáznyolcz századrész méter.

1 bécsi rőf annyi mint 0·777 hétszázhetvenhét ezredrész méter.

1 bécsi hüvelyk annyi mint 2·6340 két egész hatezer háromszáznegyven tizedrész centiméter.

1 magyar mértföld annyi mint 8·3536 nyolcz egész háromezer ötszáz harminczhat tizezredrész kilométer.

1 magyar mértföld annyi mint 0·83536 nyolczvanháromezer ötszázharminczhat százezredrész miriaméter.

1 austriai mértföld annyi mint 7·5859 hét egész ötezer nyolczszázötvenkilenc tizezredrész kilométer.

1 austriai mértföld annyi mint 0·75859 hetvenötezer nyolczszázötvenkilenc százezredrész miriaméter.

1 marok (ló-mérték) annyi mint 10·536 tiz egész ötszázharminchat ezredrész centiméter.

b) Térmértékek.

1 Négyszög méter annyi mint 0·27804 huszonhétezer nyolczszáznégyszázötvenkilenc bécsi négyszög öl.

1 négyszög méter annyi mint 10·00931 tiz egész kilencszázharminczegy százezredrész bécsi négyszög láb.

1 ár annyi mint 27·804 huszonhét egész nyolczszáznégyszázötvenkilenc négyszög öl.

1 hektár annyi mint 2·317 két egész háromszáz tizenhét ezredrész magyar hold (1200 négyszög ölével.)

1 hektár annyi mint 1·738 egész hétszázharmincznyolcz ezredrész katasteri hold.

1 négyszög miriaméter annyi mint 1·433 egy egész négyszázharminczhárom ezredrész magyar négyszög mértföld.

1 négyszög miriaméter annyi mint 1·738 egy egész hétszázharmincznyolcz ezredrész ausztr. négyszög mértföld.

1 bécsi négyszög öl annyi mint 3·5966 három egész ötezer kilencszázhatvanhat tizezredrész négyszög méter.

1 bécsi négyszög láb annyi mint 0·0999 kilencszázkilencvenkilenc tizezredrész négyszög méter.

1 bécsi négyszög hüvelyk annyi mint 6·9379 hat egész kilenczezer háromszázhatvenkilenc tizezredrész négyszög centiméter.

1 magyar (1200 négyszög öles) hold annyi mint 0·4316 négyezer háromszáztizenhat tizezredrész hektár.

1 katastralis hold annyi mint 0·5755 ötezer hétszázötvenöt tizezredrész hektár.

1 magyar négyszög mértföld annyi mint 0·6978 hatezer kilencszázhatvennyolcz tizezredrész négyszög miriaméter.

1 austriai négyszög mértföld annyi mint 0·5755 ötezer hétszázötvenöt tizezredrész négyszög miriaméter.

c) Köbmértékek.

1 köbméter annyi mint 0·1466 egyezer négyszázhatvanhat tizezredrész bécsi köb-öl.

1 köbméter annyi mint 31·6669 harminczegy egész hatezer hat százhatvankilenc tizezredrész bécsi köbláb.

1 liter annyi mint 1·1787 egy egész egyezer hétszáznyolczvanhét tizezredrész magyar itcze.

1 liter annyi mint 0·7068 hétezer hatvannyolcz tizezredrész bécsi pint.

1 hektoliter annyi mint 1·8418 egy egész nyolczezer négyszáztizennyolcz tizezredrész magy. akó (64 itczés.)

1 hectoliter annyi mint 1·7671 egy egész hétezer hatszázhetvenegy tizezredrész bécsi akó.

1 hectoliter annyi mint 1·5992 egy egész ötezer kilencszáz-kilenczvenkét tizezredrész pozsonyi mérő.

1 hectoliter annyi mint 1·6264 egy egész hatezer kétszázhatvannég tizezredrész bécsi mérő.

1 bécsi köb-öl annyi mint 6·8210 hat egész nyolczezer kétszáztiz tizezredrész köbméter.

1 bécsi köbláb annyi mint 0·0316 háromszáztizenhat tizezredrész köbméter.

1 bécsi köbhüvelyk annyi mint 18·2746 tizenhatszáz egész kétezer hétszáznegyvenhat tizezredrész köbcentiméter.

1 magyar itcze annyi mint 0·8484 nyolczezer négyszáznyolczvan-egy tizezredrész liter.

1 bécsi pint annyi mint 1·4147 egy egész négyezer száznegyvenhét tizezredrész liter.

1 magyar (64 itczés) akó annyi mint 0·5430 ötezer négyszázhar-mincz tizezredrész hectoliter.

1 bécsi akó annyi mint 0·5659 ötezer hatszázötvenkilencz tizezredrész hektoliter.

1 bécsi mérő annyi mint 0·6149 hatezer száznegyvenkilencz tizezredrész hektoliter.

1 pozsonyi mérő annyi mint 0·6253 hatezer kétszázötvenhárom tizezredrész hektoliter.

d) Sulymértékek.

1 kilogramm annyi mint 1·7855 egy egész hétezer nyolczszáz ötvenöt tizezredrész bécsi font.

1 kilogramm annyi mint 2 két vámfont.

1 kilogramm annyi mint 2·3807 két egész háromezernyolczszáz hét tizezredrész gyógyszerári font.

1 kilogramm annyi mint 2·5629 három egész ötezer hatszázhuszonkilencz tizezredrész bécsi márka.

1 gramm annyi mint 0·05714 ötezer hétszáztizennég százezredrész bécsi lat.

1 gramm annyi mint 0·06 hatszázadrész vámlat.

1 gramm annyi mint 0·28646 huszonnyolczezer hatszáznegyvenhat százezredrész aranybeli súlyegység.

1 gramm annyi mint 4·8551 négy egész nyolczezer ötszázötvenegy tizezredrész bécsi karát.

1 dekagramm annyi mint 0·5714 ötezer hétszáztizennég tizezredrész bécsi lat.

1 dekagramm annyi mint 0·6 hattized vámlat.

1 tonna annyi mint 17·855 tizenhét egész nyolczszáz ötvenöt ezredrész bécsi mázsa.

1 tonna annyi mint 20 husz vámmázsa.

1 bécsi font annyi mint 0·56006 ötvenhatezer hat százvezredrész kilogramm.

1 vámfont annyi mint 0·5 öttized kilogramm.

1 gyógyszerértári font annyi mint 0·42004 negyvenkétezer négy százvezredrész kilogramm.

1 bécsi márka annyi mint 0·28067 huszonnyolczezer hatvanhét százvezredrész kilogramm.

1 bécsi lat annyi mint 17·502 tizenhét egész ötszázkét ezredrész gramm.

1 bécsi lat annyi mint 1·7502 egy egész hétezer ötszázkét tizezredrész dekagramm.

1 vámlat annyi mint 16·666 tizenhat egész hatszázhatvanhat ezredrész gramm.

1 vámlat annyi mint 1·6666 egy egész hatezerhatszázhatvanhat tizezredrész dekagramm.

1 aranybeli súlyegység annyi mint 3·4909 három egész négyezer kilencszázkilenc tizezredrész gramm.

1 bécsi karát annyi mint 0·20597 huszezer ötszázkilencvenhét százvezredrész gramm.

1 bécsi mázsa annyi mint 56·006 ötvenhat egész hat ezredrész kilogramm.

1 vámmázsa annyi mint 50 ötven kilogramm.

e) Erőmérték.

1 lóerő (430 lábfont) annyi mint 75 hetvenöt kilogramméter.

10. §. A közforgalomban csak a következő határozatok szerint hitelesített és bélyegzett mértékek és mérőkészülékek használhatók.

11. §. Hitelesítés és bélyegzés alá csak olyan mértékek vehetők, melyek a jelen törvény 3., 5. és 7. §§-ban felsorolt mennyiségeknek, azok felének és negyedrészenek, illetőleg kétszeres, ötszörös, tízszeres és husz zorosának felelnek meg.

A mértékek hitelesítésénél és a közforgalomban azoknak szabályszerű értékétől engedhető eltérések legnagyobb mérvét a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister szabályrendelettel határozza meg.

12. §. Mely mérőkészülékek esnek hitelesítés és bélyegzés alá, azt a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister szabályrendelete határozza meg.

Tizedmérlegeknél legkisebb súlymértékül egy gramm, századmérlegeknél egy dekagramm használandó.

13. §. Ha a bor, sör és szesz hordóban adatik el, a hordónak hitelesítve (kőbözve) s tartalmát az új mérték szerint kitüntető bélyeggel kell ellátva lennie. Kivételnek csak a külföldről érkezett bor, sör és szesz eladásánál akkor van helye, ha a további eladás az eredeti edényekben történik.

14. §. A mértékhitelítést és köbözt a mértékhitelítő hivatalok és közegek teljesítik.

Ily mérték-hitelítő hivatalokat a törvényhatóságok kötelesek felállítani, a minister által ezen törvény alapján kibocsátandó szabályok szerint.

A hitelítést és köbözt járó díjak maximumát szabályrendelet útján a minister határozza meg. E díjak azon törvényhatóság pénztárába folynak be, melynek közegei a hitelítést, illetőleg köbözt teljesítik.

15. §. Budapesteni állami központi mértékhitelítő bizottság állítatik fel.

Ezen központi bizottság örökös a jelen törvény életbeléptetésére szükséges műszaki munkálatok s az új mértékrendszer helyes alkalmazása felett. E célból az országos alpmértékek hitel másait és a mintamértékeket elkészíteti és hitelíti, s az utóbbiakkal a törvényhatóságokat, a mértékhitelítő hivatalokat és közegeket a költségek utólagos megtérítése mellett ellátja.

A központi mértékhitelítő bizottság szervezetét és hatáskörét ép úgy, mint a mértékhitelítés körül követendő eljárás részleteit a minister szabályrendelet útján határozza meg.

16. §. A jelen törvényben meghatározott új mértékrendszer 1876. január 1-jén lép érvénybe, s ezen időponttól kezdve a közforgalomban a 18-ik §-ban tett kivétellel kizárólag az ezen törvényben meghatározott mértékek használndók. Az említett időpont előtt kötött szerződésekben előforduló régi mértékek a szerződéseknek a mondott időpont után történő teljesítése alkalmával a 9. §-ban foglalt arány szerint átszámítndók.

17. §. A minister által rendeleti uton megszabandó határnaptól fogva a feleknek kölcsönös megegyezése mellett az új mértékek a 16. §-ban meghatározott határidő előtt is alkalmazásba vehetők.

18. §. A földterület mennyisége jogügyletekben és mindenemű magánjogi okiratban a 16. §-ban meghatározott időn túl is az eddigi mérték szerint fejezendő ki, s a telekkönyvi bejegyzések is az eddigi szabályok szerint eszközöndők, szabadságukban állván a feleknek az okiratokban az eddigi mértékhez az új mértéket is hozzáírni.

A földadó-alap tekintetében a törvényhozás további intézkedéseig szintén a jelenlegi területmérték tartatik fenn.

A tengeri hajózásnál az egyenlítő egy fokának 60-ik részét tevő tengeri mértföldnek és az 1871. XVI. törvénycikk által megállapított hajótonnának használata e törvény által nem érintetik.

19. §. A jelen törvény határozatainak meg nem felelő mértékek és mérő-készülékek használata a közforgalomban a szabályellenes mérő-eszközök elkobzásán kívül közigazgatási uton behajtandó és 100 forintig terjedő pénzbírsággal fenytendő, fenmaradván azonkívül a netáni bünvádi eljárás alkalmazása is.

Hasonló bírsággal sújtatnak azok is, kik a 13. §-ban említett határozatokat a hordókra nézve meg nem tartották.

A kihágás ismétlése súlyosbító körülménynek veendő.

A be nem hajtható birság, minden öt forintot egy napba számítva, fogságbüntetéssé változtatandó át.

A birságok azon hatóságok pénztárába folynak, melynek rendőri kőzegei által kiszabattak.

20. §. Ezen törvény végrehajtásával a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister bizatik meg.

Mi e törvényczikket és mindazt, a mi abban foglaltatik, összesen és egyenkint helyesnek, kedvesnek és elfogadottnak vallván, ezennel királyi hatalmunknál fogva helybenhagyjuk, megerősítjük és szentesítjük, s mind magunk megtartjuk, mind más hiveink által megtartatjuk.

Kelt Bécsben, ezernyolczszáz hetvennegyedik évi april-hó tizenhetedikén.

Ferencz József, s. k.

Bittó István, s. k.

Az erdő-adó ügye a főrendiházban.

Kapcsolatban, a mult füzetben megjelent hasonczimű czikkkel, az erdő-adó ügyének tárgyalásáról még a következőket közöljük :

Április 15-iki ülés. A földadó szabályozásáról szóló törvényjavaslat a hármass állandó bizottsághoz tétetett át, azon felhívással, hogy az erdőbecslésre vonatkozó szabványokat, különös tekintettel az árszabály megállapítására, újból vizsgálat alá vegye, és tanácskozása eredményét a házzal mielőbb közölje.

Egyuttal határozatilag kimondatott az is, hogy a hármass állandó bizottság véleményes jelentése a házszabályokban előirt formaságok mellőzésével, mihelyt beadatik, érdemleges tárgyalás alá vétetik.

Április 16-iki ülés. Tárgyalás alá vétetik a hármass állandó bizottság következő jelentése :